

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Ivanom Uhlárom, advokátom, Šoltésovej 14, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/46/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/46/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **600 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,16 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/46/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať

bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadostučinenie 2 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej podala 30. decembra 2020 na Okresnom súde Pezinok osobne do podateľne odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6C/29/2019 zo 17. decembra 2020, ktorým bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi 3300 eur. Následne žiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, a tejto žiadosti súd prvej inštancie uznesením z 21. januára 2021 vyhovel.

3. Krajský súd prijal spis súdu prvej inštancie spolu s odvolaním sťažovateľky 26. apríla 2021. Počas takmer štyroch rokov nebolo rozhodnuté o odvolaní sťažovateľky ani vykonaný žiadny procesný úkon zo strany krajského súdu. Až po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 276/2025 zo 14. mája 2025 krajský súd rozsudkom sp. zn. 7Co/46/2021 z 28. mája 2025 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, žalobcovi priznal voči žalovanej sťažovateľke nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania a jej návrh na odpustenie zmeškania lehoty zamietol.

4. Rozhodovanie o odvolaní v rozsahu štyroch rokov je podľa sťažovateľky neprimeranou dĺžkou oddiaľovania čakania na spravodlivosť. Z uvedeného dôvodu je sťažovateľka toho názoru, že krajský súd je povinný niesť dôsledky svojej nečinnosti, keďže zapríčinil zbytočné prietahy v konaní.

5. Sťažovateľka uvádza, že konanie nie je nijako osobitne právne ani skutkovo zložitú. Ide o rozhodovanie o odvolaní proti rozsudku vo veci zaplataenia peňažného plnenia z titulu bezdôvodného obohatenia, pričom toto konanie patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Zdôrazňuje, že neprispela žiadnym spôsobom k vzniku prietáhov v namietanom konaní a pasivita konajúceho súdu je neakceptovateľná.

II.

Vyjadrenie krajského súdu

6. Krajský súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprV/167/2025 zo 17. júna 2025, ktorého súčasťou je vyjadrenie predsedníčky príslušného senátu. Z tohto stanoviska vyplýva, že postup odvolacieho senátu 7Co bol ovplyvňovaný objektívnymi okolnosťami, tzn. počtom a skladbou vecí pridelených na prejednanie senátu 7Co k 1. júlu 2015, ktoré holi ovplyvnené nárastom stavu občianskoprávnej agendy po roku 2012, vysokým zostatkom vecí v tomto senáte a personálnymi zmenami v obsadení senátu. Predseda krajského súdu uviedol, že nepovažuje predmetnú sťažnosť vo vzťahu k postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/46/2021 za dôvodnú.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Sťažovateľka podstatnou časťou argumentácie tvrdí, že zo strany krajského súdu konajúceho v jej veci došlo k vzniku zbytočných prietáhov.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je preto posúdenie, či postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

11. Z práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vyplýva povinnosť súdu aj sudcu organizovať prácu tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05), teda zabezpečiť procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. V zmysle čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietáhom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. V zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

12. K vzniku zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

14. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť prejednávanej veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o odvolaní strany konania v obdobných civilnoprávných sporoch v zásade patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu odvolacích súdov. Z vyžiadaného spisového materiálu nevyplýva skutková ani právna náročnosť posudzovanej veci nachádzajúcej sa v štádiu rozhodovania o odvolaní.

15. Po preskúmaní spisového materiálu ústavný súd zistil, že sťažovateľka svojím správaním v napadnutom konaní neovplyvnila nežiaducim spôsobom jeho dĺžku.

16. Pri hodnotení postupu krajského súdu ústavný súd zistil, že krajský súd prijal spis súdu prvej inštancie spolu s odvolaním sťažovateľky 26. apríla 2021. Počas štyroch rokov ostal odvolací súd nečinný, pričom až rozsudkom sp. zn. 7Co/46/2021 z 28. mája 2025 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania a návrh žalovanej na odpustenie zmeškania lehoty zamietol.

17. Ústavný súd pripomína, že personálne obsadenie súdu, jeho organizácia či vysoký počet vecí v príslušnom oddelení, ako ani optimalizácia súdnictva nie sú dôvodmi, pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nad rámec poznamenáva, že je táto okolnosť z individuálneho hľadiska pochopiteľne ospravedlniteľná, avšak z hľadiska celkovej zodpovednosti všeobecného súdu za plynulosť konania v posudzovanej veci ju zohľadniť nemožno.

18. Ústavný súd konštatuje, že krajskému súdu možno vytknúť ničím neodôvodnenú nečinnosť, v dôsledku ktorej v napadnutom konaní bolo rozhodnuté o odvolaní až po 4 rokoch od predloženia spisu súdu. Dospel k názoru, že došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať finančné zadosťučinenie 2 500 eur z dôvodov uvedených v bodoch 4 a 5 tohto rozhodnutia.

20. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania a neodôvodnenú nečinnosť súdu. Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie 600 eur podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o ústavnom súde“); bod 2 výroku rozhodnutia].

22. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie

sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

23. Ku dňu prerokovania ústavnej sťažnosti už krajský súd rozhodol vo veci samej, preto ústavný súd nevyhovел požiadavke sťažovateľky, aby mu prikázal konať v napadnutom konaní (bod 4 výroku rozhodnutia).

V.

Trovy konania

24. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnym zástupcom.

25. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2024, ktorá bola 1 484 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2025. Odmena za jeden úkon právnej služby v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje 371 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom dvakrát po 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 771,68 eur.

26. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, pretože právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Celková suma trov konania tak predstavuje 949,16 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu